

edu
CAC

DINS I FORA DE LA XARXA
PROJECTE D'AULA | BONES PRÀCTIQUES

OBJECTIUS.....	3
MATERIALS NECESSARIS	4
ÀMBITS COMPETENCIALS	4
PROPOSTA DE TEMPORITZACIÓ	4
ESTRUCTURA DEL PROJECTE D'AULA.....	5
AVALUACIÓ	8
GUIA PER AL PROFESSORAT	9
INTRODUCCIÓ I MARC CONCEPTUAL.....	10
SESSIÓ 1. PREPRODUCCIÓ!	12
SESSIÓ 2. PRODUCCIÓ!	19
SESSIÓ 3. POSTPRODUCCIÓ!.....	21
MATERIALS COMPLEMENTARIS	24
ACTIVITATS RELACIONADES	25

OBJECTIUS

- Utilitzar amb autonomia, creativitat i esperit crític els mitjans de comunicació i les TIC per obtenir, interpretar i elaborar informacions i opinions.
- Despertar l'autocrítica i prendre consciència de quin ús es fa del mòbil en l'àmbit personal.
- Saber explicar, amb les seves pròpies paraules, quins són els riscos i potencialitats en relació al bon ús dels dispositius mòbils.
- Saber transmetre i defensar al grup una opinió o posicionament personal respecte d'un tema proposat i a consensuar idees per al desenvolupament d'un decàleg sobre l'ús dels dispositius mòbils.
- Reflexionar sobre què significa la seguretat a la xarxa, com construïm la nostra identitat digital i què és el ciberassetjament i com combatre-ho.
- Expressar-se oralment i audiovisualment de manera coherent i adequada per a l'elaboració d'un projecte audiovisual.
- Experimentar els diferents passos del procés d'elaboració d'un producte audiovisual, des de la preproducció fins a la postproducció.
- Potenciar la creativitat a l'hora d'explicar i transmetre les seves pròpies opinions i valors mitjançant les TIC.
- Potenciar els valors de respecte, diàleg, responsabilitat i cooperació a través dels debats i el treball en equip.

MATERIALS NECESSARIS

- Guia per al professorat
- Projector a l'aula i accés a internet
- Pissarra o suport digital
- Ordinadors o dispositius amb accés a internet i programari d'edició de vídeo
- Dispositius mòbil que permeti l'enregistrament de vídeo i de so (càmera, telèfon intel·ligent, tauleta, etc.)
- Cable de transmissió d'arxius (USB)

ÀMBITS COMPETENCIALS

- Àmbit de lingüístic
- Àmbit tecnològic
- Àmbit de cultura i valors
- Àmbit artístic
- Àmbit social
- Àmbit digital
- Acció tutorial

PROPOSTA DE TEMPORITZACIÓ

3 sessions d'1 hora

ESTRUCTURA DEL PROJECTE D'AULA

PREPRODUCCIÓ!

Sessió 1 / Durada orientativa: 1 hora

PROPOSTA D'ACTIVITATS				
DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS		MATERIALS I RECURSOS	ORGANITZACIÓ A L'AULA	DURADA ORIENTATIVA
Activitat inicial	<p>Activitat 1: Per començar...</p> <p>Contextualització de l'activitat, introducció a la temàtica i reflexió per a un decàleg de bones pràctiques en l'àmbit dels dispositius mòbils. Visualització del vídeo d'eduCAC sobre el procés de preproducció.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Guia per al professorat Projector a l'aula Accés a internet 	Disposició habitual	20'
Activitats de desenvolupament	<p>Activitat 2: Primer, la idea</p> <p>Per grups, concepció de la idea del vídeo a realitzar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Guia per al professorat 	Disposició en funció dels grups	10'
	<p>Activitat 3: Després, la desenvolupem</p> <p>Desenvolupament de la idea a través de l'elaboració del guió i l'<i>storyboard</i>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Guia per al professorat 	Disposició en funció dels grups	20'
	<p>Activitat 4: Finalment, preparem el rodatge</p> <p>A partir del treball realitzat en l'activitat anterior, preparació de la sessió següent a través del desenvolupament d'un pla de rodatge.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Guia per al professorat 	Disposició en funció dels grups	10'

PRODUCCIÓ!

Sessió 2 / Durada orientativa: 1 hora

PROPOSTA D'ACTIVITATS				
DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS		MATERIALS I RECURSOS	ORGANITZACIÓ A L'AULA	DURADA ORIENTATIVA
Activitat inicial	<p>Activitat 5: Per començar...</p> <p>Visualització del vídeo d'eduCAC sobre el procés de gravació.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Guia per al professorat ▪ Projector a l'aula ▪ Accés a internet 	Disposició habitual	5'
Activitats de desenvolupament	<p>Activitat 6: Primer, tenir-ho tot a punt</p> <p>Reunió d'equip per preparar tot allò necessari per a la gravació.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Guia per al professorat ▪ Material generat durant la sessió anterior. 	Disposició en funció del dels grups	5'
	<p>Activitat 7: Després, gravem!</p> <p>Rodatge de les imatges i del so del nostre projecte audiovisual.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Guia per al professorat ▪ Dispositiu amb capacitat d'enregistrament 	Disposició en funció de les necessitats l'enregistrament	40'
Proposta de síntesi	<p>Activitat 8: Finalment, guardem el material</p> <p>Importació del material a l'ordinador o pujada dels arxius al núvol, en funció d'on realitzem l'edició.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dispositiu amb capacitat d'enregistrament ▪ Ordinador o dispositiu mòbil ▪ Cable de transmissió d'arxius 	Disposició en funció del dispositiu d'emmagatzematge dels vídeos	10'

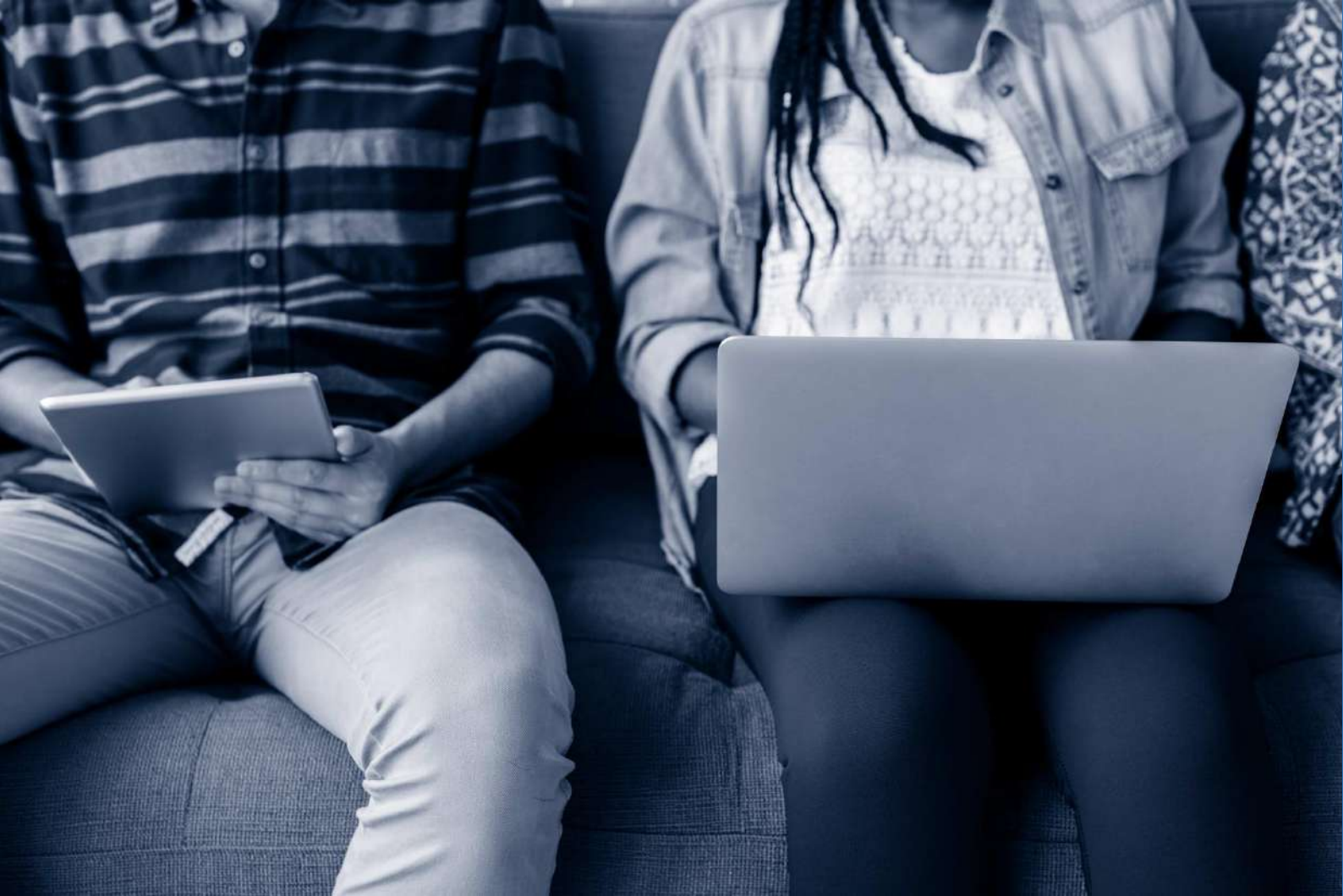
POSTPRODUCCIÓ!

Sessió 3 / Durada orientativa: 1 hora

PROPOSTA D'ACTIVITATS				
DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS		MATERIALS I RECURSOS	ORGANITZACIÓ A L'AULA	DURADA ORIENTATIVA
Activitat inicial	Activitat 9: Per començar... Visualització del vídeo d'eduCAC sobre com editar.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Guia per al professorat ▪ Projector a l'aula ▪ Accés a internet 	Disposició habitual	5'
Activitats de desenvolupament	Activitat 10: Editem Muntatge del vídeo final.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Guia per al professorat ▪ Ordinadors o dispositius amb programari d'edició de vídeo. 	Disposició en funció del dispositiu amb programari d'edició de vídeo	40'
	Activitat 11: Després, mirem-ho! Visualització dels vídeos i, conjuntament, posada en comú de conclusions.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Guia per al professorat ▪ Projector a l'aula 	Disposició habitual	10'
Proposta de síntesi	Activitat 12: Compartim-ho! Si es creu convenient, compartir els resultats amb la comunitat educativa a través de les xarxes.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Guia per al professorat ▪ Projector a l'aula ▪ Ordinadors o dispositius amb accés a internet 	Disposició habitual	5'

AVALUACIÓ

Objecte a avaluar		Excel·lent	Bé	Correcte	Just
Participació	Ha col·laborat activament en el debat inicial introductorí?				
	Ha mostrat predisposició per preparar la gravació de la següent sessió, prendre decisions en equip i assumir responsabilitats?				
Assoliment de continguts	Ha estat capaç d'identificar les idees clau dels vídeos per tal d'assolir els coneixements necessaris per a la sessió?				
	En el procés d'edició, ha estat capaç d'utilitzar les eines d'edició i alhora dialogar amb els companys i companyes per assolir el millor resultat possible?				
Treball en equip	Ha treballat de manera activa a l'hora d'idear el projecte en grup, tot fent ús del respecte i el diàleg per al treball en equip?				
	Ha gestionat el procés de gravació amb ordre, responsabilitat, qualitat i tot desenvolupant habilitats socials per al treball en equip?				
Atenció i escolta activa	En la visualització dels projectes dels companys, s'ha mostrat participatiu i ha fet ús de la seva capacitat d'anàlisi?				
Autoavaluació	Ha estat capaç d'elaborar una proposta creativa i treballar per assolir el millor resultat possible?				

edu
CAC

DINS I FORA DE LA XARXA
PROJECTE D'AULA 4 | BONES PRÀCTIQUES
GUIA PER AL PROFESSORAT

PROJECTE D'AULA | DINS I FORA DE LA XARXA

Què vol dir fer un **bon ús del mòbil**? I fer un bon ús de les xarxes socials? D'internet en general? Nosaltres, que ens relacionem a través de la xarxa i a qui ens resulta quasi impensable viure sense internet i prescindir de tots els nostres dispositius i aplicacions, sabem que hi ha usos que ens donen un gran ventall d'**avantatges** i d'altres que ens porten alguns **maldecaps**. Per aquesta raó, prendre'n consciència i saber quins usos ens beneficien és necessari per viure bé i tranquils.

Fer la reflexió tot creant un decàleg de bones pràctiques en format audiovisual ens pot ajudar a posar imatges sobre allò que creiem que és important tenir en compte –i, per tant, també pot ajudar als qui ho vegin– a l'hora de fer ús d'internet i de les eines digitals. Abans, però, cal que ens plantegem algunes preguntes i que donem veu als alumnes per, entre tots i totes, respondre-les, així com per generar reflexions pròpies.

A continuació, proposem algunes indicacions que ens poden servir d'inspiració per tal de generar preguntes a l'aula i perquè les consegüents respostes ens serveixin per crear el nostre decàleg:

Internet és un món molt extens que ens permet arribar a tot arreu. Ara bé, si no tenim present **la nostra seguretat** quan utilitzem el mòbil, aquesta obertura pot ser tan gran com insegura i això ens pot generar alguns disgustos, sobretot si fem ús de les xarxes wi-fi públiques. És necessari, doncs, tenir cura de les nostres dades personals: no deixar-nos sessions obertes a altres dispositius, intentar donar la menor informació possible (contrasenyes, ubicacions, dades bancàries, etc.) o bé assegurar-nos que les nostres accions són segures.

En tant que el mòbil és ara una eina més de socialització en el nostre dia a dia, **la necessitat de connexió a la xarxa és paral·lela a la d'estar connectats amb el nostre món**. Tanmateix, és important que el nostre ús estigui regulat i que aprenguem a desconnectar en certs moments. De la mateixa manera, és important ser conscients que el mòbil és un complement de la nostra vida social i que també hem de cuidar les nostres relacions cara a cara. Per exemple, si estem amb un grup d'amics o amb la família, és important donar prioritat a qui tenim al costat sobre el que estem fent amb el mòbil (jugar, parlar, utilitzar aplicacions, etc.).

- Quan ens comuniquem amb el nostre entorn social a través del mòbil, sigui quina sigui l'aplicació que fem servir, és aconsellable intentar **no tractar temes complexos que puguin generar malentesos**. Ben al contrari, es recomana utilitzar el mòbil per qüestions pràctiques i **tractar cara a cara els temes importants** per tal de no perdre'ns els matisos de la conversa.
- El mòbil és una extensió de la nostra vida social i, per tant, hem d'actuar amb els mateixos valors que ho fem al món físic. Respectar els altres ha de ser un punt fonamental en el nostre comportament a la xarxa en tant que internet té el poder de magnificar-ho tot. Així doncs, hem d'intentar evitar les faltes de respecte, el control sobre algú o l'exhibició de les intimitats d'un altre, per exemple.

- En relació al respecte cap als altres, hem de parar atenció als casos de ciberassetjament que poden aparèixer. El [ciberassetjament](#) és el conjunt d'accions que, realitzades a través de les tecnologies, tenen la voluntat de ferir algú. Els perills d'aquest, més enllà de l'assetjament escolar, es troben en l'anonimat dels agressors i en la capacitat d'internet per fer circular tot allò que danya a la víctima. És important tenir en compte que:
 - Per intentar prevenir és necessari ser curosos amb tot allò que publiquem i/o que enviem per tal de no posar en joc la privacitat i la intimitat. Podem intentar protegir la nostra identitat digital posant pseudònims o estant alerta a l'hora d'establir relacions amb desconeguts.
 - Si som víctimes de ciberassetjament, el més important és explicar-li a una persona adulta per tal que ens doni un cop de mà.
 - Si veiem casos de ciberassetjament i, per tant, som testimonis d'aquests, hem d'evitar fomentar que les accions creixin intentant, per exemple, no compartir imatges nocives. També pot ser útil ser empàtics amb la víctima i facilitar-li ajuda i, per sobre de tot, és molt important informar a un adult que pugui posar fre a les accions.
- Totes les accions que fem a internet queden registrades: els perfils que tenim a les xarxes socials, la participació que fem en els diferents espais digitals, els continguts com vídeos i fotografies que pengem a les xarxes o, fins i tot, tot allò que els altres publiquen sobre nosaltres. La suma de totes aquestes accions configuren la nostra identitat digital i ens comporten conseqüències (positives o negatives depenent del nostre ús) tant en el present com en el futur. És recomanable tenir en compte que:
 - La nostra identitat digital i la física estan vinculades i, per tant, hem de vigilar a l'hora d'exposar la nostra intimitat o opinions que ens puguin perjudicar. De la mateixa manera, és important que les nostres accions concordin amb qui som nosaltres per tal de no donar una imatge errònia.
 - És important crear una identitat digital que ens obri oportunitats i que siguin un reforç positiu a la nostra vida.
 - És necessari ser conscients que la nostra identitat digital també es conforma a través de les accions que fan els altres en relació a nosaltres.
 - Plantejar-nos quins àmbits de la nostra personalitat (família, amistats, estudis, etc.) volem mostrar a internet i quins no és una qüestió fonamental per controlar o, almenys, ser conscients de la nostra identitat digital.

Per aprofundir en totes aquestes, us pot ser molt útil la pàgina web www.ciberassetjament.cat, així com els recursos que trobareu recomanats al final d'aquesta unitat didàctica.

SESSIÓ 1. PREPRODUCCIÓ!

1. Per començar...

Expliquem a l'alumnat que la idea d'avui és reflexionar conjuntament sobre com ens comportem dins i fora de la xarxa, és a dir, com utilitzem el mòbil, quin ús fem de les xarxes socials, com naveguem per internet, què compartim en públic i en privat, com ens relacionem amb els altres, quina imatge projectem de nosaltres mateixos... En definitiva, cal que ens preguntem, la nostra identitat digital i personal van de la mà? Ens comportem de forma coherent dins i fora de la xarxa?

L'objectiu de la sessió d'avui és que siguin els mateixos alumnes els que desenvolupin un decàleg de bones pràctiques sobre l'ús d'internet i les eines digitals. Per fer-ho, tenim diverses opcions:

- Per al desenvolupament d'aquest projecte, us recomanem realitzar prèviament la [Unitat didàctica 12. La meva finestra al món](#), en què l'alumnat elabora un decàleg sobre el bon ús dels dispositius mòbils després d'un treball d'anàlisi, reflexió i debat. En aquest cas, aquest projecte d'aula seria la continuació natural de la unitat, per convertir el decàleg en un projecte audiovisual, i **podríem passar directament al següent apartat**.
- Si ja heu treballat en alguna ocasió aquest tema amb el vostre alumnat, podeu elaborar el decàleg dins d'aquesta primera sessió, en què el definirem per després imaginar-lo en llenguatge audiovisual.
- Si treballem aquest tema per primera vegada a l'aula, ens podem plantejar **dedicar una sessió prèvia** per fer la reflexió proposada en profunditat i elaborar el decàleg amb calma. En aquest cas, ens poden ajudar els elements teòrics, els recursos i enllaços complementaris d'aquest projecte d'aula, així com els recursos externs de la [Unitat 12. La meva finestra al món](#) i/o de la [Unitat 11. El mòbil, jo i els altres](#).

En qualsevol cas, per començar, cal que primer obrim el debat sobre com ens sentim i com ens movem dins i fora de la xarxa i les pantalles. Per introduir el tema, us pot ajudar projectar algun dels vídeos proposats al canal de Youtube ['Pantallas amigas'](#).

Seguidament, recupereu les observacions presentades en la introducció d'aquesta unitat didàctica i plantegeu preguntes relacionades al vostre alumnat. Alguns exemples podrien ser els següents:

- **En relació a la seguretat és necessari tenir cura de les nostres dades personals:**
 - Vigileu de no deixar-vos sessions obertes quan us connecteu des d'altres dispositius?
 - Doneu la vostra informació personal: contrasenyes, ubicacions, adreça de casa, número de telèfon, etc., amb facilitat?
- **En relació a la necessitat de connexió:**
 - Considereu que utilitzeu el mòbil de forma regulada i que sabeu desconnectar en certs moments?

- Esteu constantment pendents de si us queden dades mòbils i/o de si teniu wi-fi a l'abast?
- Sou conscients que el mòbil i les xarxes socials són un complement de la nostra vida social i que també hem de cuidar les nostres relacions cara a cara? Com compagineu ambdues coses?
- Sabeu quantes hores al dia us passeu connectats?
- Com us sentiu quan alguna amistat vostra o algú de la vostra família (pare, mare, germà/na, etc.) està més pendent del mòbil que del que li voleu explicar?
- **En relació a quin ús li donem al mòbil:**
 - Us enfadeu quan no us contesten un missatge de seguida? Quina sensació us genera?
 - El mòbil és una extensió de la nostra vida social i, per tant, hem d'actuar amb els mateixos valors que ho fem al món físic. Si no insultaries algú en persona, creus que tens dret a fer-ho via telèfon mòbil? Per què?
 - Sabríeu detectar la diferència entre utilitzar el telèfon mòbil per localitzar algú i utilitzar-lo com una eina de control?
- **En relació a casos de ciberassetjament:**
 - Alguna vegada heu utilitzat el mòbil i les xarxes socials associades per difondre rumors i/o exhibir fotos d'altres persones sense el seu consentiment?
 - Sou curiosos amb tot allò que publiquen i/o que envien per tal de no posar en joc la vostra privacitat i intimitat o la d'algú altre?
 - Coneixeu algú que hagi estat víctima de ciberassetjament? Què faríeu per ajudar-lo?
 - Coneixeu algú que hagi assetjat a una altra persona per les xarxes socials? Què faríeu al respecte?
- **En relació a la identitat digital:**
 - Sabeu què és la identitat digital?
 - Penseu que us comporteu de la mateixa manera dins de les xarxes socials que fora? És a dir, actueu segons els mateixos valors?
 - Us heu plantejat alguna vegada que allò que vosaltres escriviu en els perfils digitals de les vostres amistats també conforma la seva identitat digital?
 - Alguna vegada us atureu a pensar quins àmbits de la vostra personalitat i del vostre entorn (família, amistats, estudis, etc.) voleu mostrar a internet i quins no?

Així doncs, amb l'ajuda d'aquestes o altres preguntes plantejades a l'aula, el vostre alumnat haurà d'anar construint un **decàleg de bones pràctiques sobre l'ús d'internet i les eines digitals**.

1.1. Proposem el projecte

Un cop ja tenim el decàleg, anem a transformar-lo en un contingut audiovisual per poder compartir-lo i que serveixi per generar reflexions i enviar-se consells entre els mateixos adolescents.

Per generar idees entre el vostre alumnat, us pot ser útil consultar i presentar a l'aula el còmic [Nus a la xarxa](#), elaborat per l'entitat Espais Humans i disponible dins del web www.ciberassetjament.cat.

Si la nostra classe és de 5è o 6è de primària...

Ens dividirem en grups de manera que cada equip transformi un punt del decàleg escollit en un contingut audiovisual. Aquest vídeo haurà d'exemplificar, ja sigui per bo o per dolent, el punt del decàleg escollit i decidir una frase per conscienciar aquells qui ho mirin.

La duració d'aquest vídeo ha de ser d'entre 30 segons i 1 minut.

Si la nostra classe és de 1r o 2n d'ESO...

Ens dividirem en grups de manera que cada equip transformi un punt del decàleg en un contingut audiovisual. Aquest vídeo haurà de mostrar el punt escollit del decàleg de manera que mostri la recomanació de com actuar correctament en contraposició a aquelles accions que no creiem adequades. Podem escollir una frase que ens ajudi a reafirmar el missatge que volem transmetre.

La duració d'aquest vídeo ha de ser d'entre 1 i 2 minuts.

Si la nostra classe és de 3r o 4t d'ESO...

Ens dividirem en grups i cada equip haurà de transformar el decàleg al llenguatge audiovisual. En aquest cas, donarem total llibertat a l'alumnat. Podem fer, com en la resta de nivells educatius, un seguit d'escenes que mostrin els diferents punts amb frases que ajudin a reafirmar el missatge. Però també apostar per altres fórmules com ara fer un reportatge, fer entrevistes, utilitzar una història de ficció per mostrar tot el decàleg o diverses històries que mostrin els diferents punts, etc.

La duració d'aquest vídeo haurà de ser de 5 minuts com a màxim.

2. Primer, la idea

Abans d'endinsar-nos en la **preproducció** del nostre projecte audiovisual, visualitzarem el vídeo següent i prendrem nota dels aspectes clau que s'hi indiquen:

Títol	Duració
<u>Preproducció. Preparem el projecte</u>	4:10

2.1. Reunió d'equip i pluja d'idees

Ja dividits en grups, i un cop visualitzat el vídeo, començarem a seguir els passos proposats per a la creació del nostre projecte audiovisual. Per fer-ho, treballarem per desenvolupar la idea que ens ha de servir de punt de partida. Com hem vist al vídeo, haurem de tenir en compte els aspectes següents:

Pluja d'idees

- Quin tipus de vídeo volem fer? Volem que sigui seriós o còmic?
- Com podem transmetre les idees i valors que ens hem proposat?
- Com podem plantejar el vídeo? Volem explicar una única història o mostrar diferents situacions per exemplificar els diferents punts?

Públic objectiu

- Qui volem que vegi el nostre vídeo? Per exemple, depenent de l'edat d'aquestes persones, el vídeo haurà de ser d'una manera o d'una altra.
- Quines emocions li volem transmetre? Alegria, valors positius, indignació, impacte, emoció, interès...

Duració

- En funció del temps que ens marquem, haurem de desenvolupar idees més complexes o haurem d'apostar per idees més directes i concises.

Gènere

- Com volem que sigui el nostre vídeo? Ens pot ajudar pensar en els gèneres següents per decidir quina és la millor manera d'explicar el que volem transmetre:
 - **Ficció.** Podem utilitzar una història inventada i podem decidir si volem que sigui divertida, seriosa, animada, etc.
 - **No ficció.** Ens podem basar en fets reals en relació al tema. Per exemple, podem fer un reportatge o entrevistes.
 - **Animació.** Podem explicar a través de l'animació, com ara animant objectes a través de l'[stop-motion](#).

Tenint en compte tots aquests elements, podrem decidir entre tots i totes quina és la nostra idea per a la història que desenvoluparem en llenguatge audiovisual:

La nostra idea

- De totes les que han sorgit, quina és la que més ens agrada?
- Quina pensem que és la més efectiva per explicar el que volem explicar?

2.2. El títol i la sinopsi

Tenir el títol del projecte ens pot ajudar a definir millor la nostra idea i quin enfocament li donem. I un cop tenim clara la idea, treballarem en la **sinopsi** del nostre vídeo: el resum de la història que volem explicar. Es tracta d'una síntesi de la nostra idea en dues o tres línies, que ens permeti concretar i orientar què farem exactament.

3. Desenvolupem la nostra idea

A continuació, continuarem avançant en la fase de preproducció del nostre vídeo. Per convertir la nostra idea en un projecte audiovisual haurem de fer el **guió literari** i l'**storyboard**.

Si la nostra classe és de 5è o 6è de primària...

Realitzarem un guió esquemàtic amb els textos i idees clau i ens centrarem en l'activitat 3.2 per a l'elaboració de l'*storyboard*.

3.1. El guió literari

Partint de la sinopsi, desenvoluparem la nostra idea fins extraure les diferents escenes del nostre projecte. És a dir, descriurem cadascuna de les accions que hi veurem, incloent les converses dels nostres personatges, en el cas que vulguem que hi hagi diàlegs. D'aquesta feina se'n diu fer el guió literari. A continuació trobareu un exemple d'un guió professional, però en el nostre cas ens podem limitar a descriure l'escena i els diàlegs.

ESC 1.

CLASSE DE 1RB / INTERIOR / DIA

La professora està explicant una activitat sobre el bon ús del mòbil davant d'un grup de 30 alumnes de 12 anys. Sona un mòbil.

PROFESSOR

De qui és aquest mòbil que sona?

3.2. L'*storyboard*

Un cop tenim la idea desenvolupada, cal que ens imaginem com es visualitzarà el nostre vídeo. En un projecte audiovisual és molt important fer un **storyboard** o **guió il·lustrat**. Es tracta d'un document on, com en un còmic, es dibuixa en ordre cronològic cada pla que volem que es vegi en el nostre vídeo.

Per exemple, si volem contextualitzar la història en una classe plena d'alumnes, gravarem la classe sencera (pla general) i si volem centrar l'atenció en una mà que escriu o uns dits que llisquen per una pantalla de mòbil, gravarem la mà de molt a prop (pla detall).

Per recollir tot això a l'*storyboard*, dibuixarem la classe plena d'alumnes en una vinyeta, una mà que escriu en la següent... I així amb cadascun dels plans que volem que formin el nostre vídeo, tal i com volem que es vegi a càmera. A sota de cada dibuix podem escriure el diàleg del nostre vídeo, si n'hi haurà, i les anotacions que creguem necessàries (què ha de sonar, què ha de passar, etc.).

Escena:

Acció:

Diàleg:

Escena:

Acció:

Diàleg:

Escena:

Acció:

Diàleg:

Recordem que...

Per elaborar l'*storyboard*, podem tornar a veure el [vídeo d'eduCAC sobre la preproducció](#) i la preparació d'un projecte audiovisual, parant atenció a l'apartat en què es mostren els tipus de plans que existeixen i perquè els podem utilitzar.

Com es pot veure al vídeo, els plans principals amb què podem comptar són els següents:

- Pla general
- Pla mig
- Primer pla
- Pla de detall

4. Finalment, preparem el rodatge

Un cop tinguem la nostra proposta ben desenvolupada, ens preparem per a l'acció. És a dir, planificarem el rodatge.

- Pensarem **en quin ordre gravarem cada pla** per tal de facilitar la feina de la propera sessió. Per exemple, si tenim previst que hi hagi diferents plans dins l'aula i d'altres al pati o en un altre espai del centre, no cal que gravem els plans en l'ordre previst al nostre guió i *storyboard*: podem gravar tots els plans de l'aula primer, i tots els del pati després. D'aquesta manera, estalviarem temps i viatges!

PROJECTE D'AULA | Dins i fora de la xarxa

- Ens apuntarem tot allò necessari per al rodatge, per tal de repartir-nos les tasques entre els membres de l'equip i preparar-ho i tenir-ho tot llest per a la sessió següent dedicada al rodatge:
 - **Atrezzo** Haurem de pensar el material que volem utilitzar com a decoració i vestuari. Què tenim ja al centre educatiu? Què hem de portar de casa?
 - **Personatges**. Un cop tenim clar quins personatges sortiran al nostre vídeo, pensarem qui els representarà i si necessitem comptar amb alguna persona que no és del nostre equip. En aquest cas, haurem de demanar-li a aquesta persona que participi en el projecte i acordar on i quan realitzarem el rodatge.
 - **Lloc**. És important decidir el lloc on gravarem el nostre vídeo i demanar el permís corresponent per saber si està disponible i si ens deixen anar-hi. Podem escollir més d'una localització, però haurem d'anar amb compte ja que si volem gravar a molts espais diferents potser no ens donarà temps d'acabar la feina quan toca.

Així, traslladarem tots aquests elements a un document anomenat **pla de rodatge**. Podeu utilitzar la taula que trobareu a continuació, que recull aquests elements bàsics necessaris per desenvolupar el nostre projecte. En les grans produccions audiovisuals professionals són molt més complexos!

Ordre de gravació	Pla	Descripció de l'acció	Tipus de pla	Localització	Atrezzo	Actors i/o actrius
	1					
	2					
	3					
	4					
	5					

SESSIÓ 2. PRODUCCIÓ!

Si la nostra classe és de 1r a 4t d'ESO...

En funció de la temàtica escollida, o si volem més temps per aprofundir en la definició del decàleg o en la fase de preproducció, podem apostar per realitzar el rodatge fora del centre educatiu i fora de l'horari lectiu. El rodatge fora del centre ens pot permetre ubicar els projectes en espais diferents i potenciar les relacions i vincles entre els adolescents al voltant d'un repte educatiu.

En aquest cas, dedicariem aquesta segona sessió a repassar o aprofundir en els punts treballats durant la sessió anterior i a introduir l'alumnat en la fase de producció i rodatge partint del vídeo proposat a continuació i repassant conjuntament els passos i recomanacions que s'hi indiquen tot seguit. Així, l'alumnat ho podrà tenir en compte durant la gravació fora del centre educatiu.

5. Per començar...

Visualitzarem el vídeo següent i prendrem nota dels aspectes clau que haurem de tenir en compte en aquesta fase del procés: el rodatge.

Títol	Duració
Producció. Gravem!	3:15

Un cop visualitzat el vídeo, ens disposarem a seguir els passos proposats per a la gravació del nostre projecte audiovisual.

6. Primer, tenir-ho tot a punt

Per comprovar que ho tinguem tot a punt, farem una reunió d'equip per repassar la feina feta durant la sessió anterior:

- Repassarem el **guió**, l'**storyboard** i el **pla de rodatge** per recordar què hem de fer i en quin ordre. Recordem que hem de portar a sobre aquests documents durant tota la sessió de rodatge per tal de no oblidar-nos de res!
- Recordarem els **rols** de cadascú. Qui agafa la càmera? Qui s'encarrega de portar els guions per controlar que ho gravem tot? Qui vol dirigir l'acció? Qui hi actuarà?
- Mirarem si tenim tot el material que necessitem, des de l'atrezzo fins el més important: **el dispositiu amb què gravarem a punt** (càmera, mòbil, tauleta, etc.).

7. Després, gravem!

7.1. Gravem les imatges

Sense perdre de vista el nostre guió, gravarem totes aquelles imatges previstes, tenint en compte que:

- Hem de **ser endreçats** per tal de no oblidar-nos de cap imatge.
- Hem de mirar bé el lloc que tenim davant per tal de **decidir què gravem** exactament. Pot ser que quan ens trobem en situació ens agradi més un altre tipus de pla que ens ajuda a mostrar millor el que volem explicar. Ens pot anar bé mirar pel visor del dispositiu per tal de veure com és el resultat final. Recordem que és necessari **gravar en format horitzontal!**
- Podem utilitzar **trípode** per ajudar a estabilitzar la imatge.
- Per tal que d'obtenir un bon resultat amb tota la nostra feina, hem d'intentar **no fer zoom** per no perdre qualitat de la imatge. De la mateixa manera, hem d'intentar gravar amb **bona llum** per tal que la imatge no quedi ni massa fosca ni massa clara. Sobretot, evitar gravar a contrallum!
- En cas que vulguem que hi hagi veus, és important que procurem que se sentin bé. Podem utilitzar micròfons o, si no en tenim o no sabem utilitzar-los, situar el dispositiu a prop de la persona que parla per tal que es pugui escoltar clarament. Si gravem sense micròfons, recordem **comprovar si el que hem gravat se sent bé** abans de donar el pla per acabat!
- Hem d'intentar **no aturar-nos a visualitzar cadascun dels vídeos que fem**. Si no estem segurs de si ens ha quedat del tot bé, podem gravar un mateix pla més d'un cop. Les comprovacions de si ens agraden o no les farem en la fase de postproducció i edició del vídeo.

7.2. Gravem el so

En qualsevol projecte audiovisual, el so és tan important com la imatge. Si en el nostre vídeo hem previst que hi hagi una veu en *off* o algun efecte sonor, haurem de gravar també aquests elements sonors. Podem fer-ho amb dispositius mòbils o amb una gravadora. És molt important que en aquell moment hi hagi molt silenci, que el dispositiu estigui ben a prop de la boca (sense passar-nos!) i que la persona que parli vocalitzi molt.

8. Finalment, guardem el material

Un cop tinguem tot el material gravat, l'haurem de guardar bé per tenir-lo a punt per a la pròxima sessió, que dedicarem a l'edició del nostre vídeo.

Necessitarem, doncs, un cable USB que ens permeti passar tot el material del dispositiu a un ordinador. També podem utilitzar una memòria externa o guardar-ho en alguna carpeta compartida al núvol, com ara Dropbox o Drive. En cas que vulguem editar en un dispositiu mòbil, recomanem pujar-ho al núvol per garantir que ho tindrem endreçat en la següent sessió. En qualsevol dels casos, és recomanable posar-ho tot a una carpeta i, si tenim temps, ordenar els arxius i indicar-hi el nom del projecte.

SESSIÓ 3. POSTPRODUCCIÓ!

9. Per començar...

Visualitzarem el vídeo següent i prendrem nota dels aspectes clau que haurem de tenir en compte en aquesta fase del procés: l'edició.

Títol	Duració
<u>Postproducció. Editem!</u>	3:44

10. Editem

Per editar les nostres imatges, necessitarem un programa o aplicació que ens permeti fer-ho. A continuació, us proposem algunes opcions gratuïtes:

- Si tenim un ordinador amb sistema operatiu **Windows**, podem utilitzar el programa **Windows Movie Maker**.
- Si tenim un ordinador amb sistema operatiu **Mac Os**, podem utilitzar l'**iMovie**.
- En cas d'utilitzar dispositius mòbils amb un sistema operatiu **Android**, podem fer servir l'aplicació **VideoPad** o **FilmoraGo**.
- En cas de fer servir dispositius mòbils amb un sistema operatiu **iOS**, podem utilitzar l'aplicació **Splice** de GoPro o **FilmoraGo**.

10.1. Escollim els vídeos

En primer lloc, hem de **seleccionar els clips de vídeo**. Durant la gravació, és habitual repetir alguns plans per assegurar-nos que quedi tot bé, o perquè alguna cosa no ha sortit com volíem. En aquesta fase, és important **visualitzar-ho tot i fer una selecció** dels plans que ens agraden més.

10.2. Tallem-los

Un cop seleccionats els clips, **els haurem de tallar**. Què significa això? Tallar vol dir eliminar del clip original les parts que no ens interessin: un moment en què se sent un so que no volem, una part on ens hem equivocat, algun moment que es veu borrós o mogut, moments previs o posteriors del que volíem gravar, etc.

10.3. Ordenem els clips

Un cop escollits i tallats els clips, haurem d'ordenar-los perquè el nostre vídeo tingui el sentit que li volem donar. És important ser conscients que **l'ordre que escollim determina el significat de la imatge**. És a dir, el que mostrem davant i darrere de cada pla pot canviar totalment el significat de la història. A més, hem de tenir present la duració total que ens vam marcar per al vídeo.

10.4. Posem-hi transicions

Una transició és el **recurs que utilitzem per enllaçar dos clips**, i en funció del tipus de transició que triem pot donar-li un efecte diferent al nostre vídeo. Per exemple, posar una imatge darrere de l'altra sense cap mena d'unió (transició per tall) pot quedar una mica brusc, però abusar de foses a negre o efectes de fusió de dues imatges pot acabar cansant l'espectador. És important pensar i decidir quina és la transició més convenient en cada cas en funció del que volem transmetre.

Recordem que...

Per veure quin tipus de transicions hi ha i com es visualitzen, podem tornar a veure el [vídeo d'eduCAC sobre la postproducció](#), parant atenció a l'apartat en què es mostren les diferents opcions. Com es pot veure al vídeo, les transicions principals amb què podem comptar són les següents:

- Transició per tall
- Transició per fosa
- Transició per dissolució

10.5. Introduïm el so

Ja tenim la imatge, i ara ens falta el so! Pot ser que les nostres imatges ja tinguin so ambient i els diàlegs dels actors. Tot i així, hi ha sons que s'han d'introduir en el moment del muntatge. Partint de les imatges que hem escollit i ordenat, introduïrem tot el material extra que té a veure amb l'àudio:

- La **veu en off** és un recurs narratiu en què escoltem la veu d'algú sense que aparegui en pantalla. Si vam preveure i enregistrar una veu en off que se sentís per sobre de les imatges, caldrà introduir-la de manera que es compenetri amb les imatges que hem escollit.
- [La música és un element clau d'un projecte audiovisual](#) ja que ens serveix per transmetre i remarcar sensacions i emocions, tot reforçant el missatge que volem transmetre. Així, la música ens serà molt útil per determinar l'estil del nostre vídeo i ens pot servir per generar o ressaltar les sensacions que cerquem, marcar moments importants de la nostra història o, fins i tot, ajudar-nos a fer de transició cap una altra part de l'audiovisual.
- Els **efectes de so** són tots aquells sons que no podem captar durant el rodatge i que afegim durant la fase de postproducció. En els bancs de so gratuïts que hi ha a la xarxa podem trobar sons de tots tipus que ens poden ajudar a recrear algun so que no tenim i que necessitem.

10.6. I posem els títols

Com a toc final, posem els títols. Els programes d'edició ens permeten posar text per tal de **complementar les imatges i el so**. Ens pot ser útil per escriure el títol, per deixar per escrit el missatge final, per reforçar algun concepte o per posar-hi els crèdits, per exemple els noms dels actors i les actrius, del director o la directora, els agraïments, etc.

Hem de tenir en compte que el tipus de lletra, la seva mida i els colors que fem servir són un element més de l'audiovisual. Si posem text sobre les imatges, és important que pugui llegir-se bé: que no sigui massa petit, que el color ressalti prou sobre la imatge... I vigilem amb les faltes d'ortografia!

10.7. Per acabar, exportem

Exportar vol dir guardar el vídeo que hem fet de manera que ja no es pugui editar, i que el puguem veure i compartir sense problemes. Els millors formats són:

- .avi
- .mpeg
- .mov
- .mp4

Per fer-ho, hem de clicar a **Arxiu > Exportar** i seleccionar el format que volem. Un cop fem clic a acceptar, haurem de ser pacients i esperar els moments que triga el vídeo en estar a punt.

11. Després, mirem-ho!

Un cop tinguem tots els vídeos llestos, mirarem els resultats de la feina que hem fet tots i totes! Així, visualitzarem els vídeos amb el decàleg i els comentarem conjuntament en un debat final amb el grup classe. Per dinamitzar-lo, podem llançar al grup les preguntes següents:

- Com s'han tractat els valors o el missatge que es volia transmetre? Ens agrada el punt de vista que mostrava el vídeo?
- Les imatges gravades estan ben escollides per explicar el tema?
- L'ordre, les transicions, el so... reforcen el missatge a transmetre?
- Ens ha impactat o generat alguna reflexió? Quina?
- Què és el que més ens ha agradat?
- Què milloraríem?

12. Compartim-ho!

Per compartir els resultats de la nostra feina amb el món, podem penjar els vídeos als canals del centre educatiu: la web, el seu canal de Youtube o de Vimeo, xarxes socials com Facebook, Twitter o Instagram. I en tot cas, no dubteu a fer-nos-ho arribar a eduCAC!

MATERIALS COMPLEMENTARIS

- **Vídeo:** [Consells per a un bon ús d'internet](#)

Descripció: Vídeos educatius del Consell de l'Audiovisual de Catalunya que amb recomanacions i consells per promoure un bon ús d'internet.

Aplicació: Aquests vídeos poden complementar la primera sessió, tant per convidar a la reflexió sobre els usos d'internet com per veure exemples de vídeos que promouen bons usos dels dispositius.

Nivell educatiu: Cicle superior d'educació primària i tots els nivells d'ESO.

- **Web:** [Pantallas Amigas](#)

Descripció: Web per a la promoció de l'ús segur i saludable de les noves tecnologies en relació a la infància i l'adolescència.

Aplicació: Aquests vídeos ens poden ser útils per mostrar exemples audiovisuals de consells i recomanacions en relació a l'ús del mòbil.

Nivell educatiu: Cicle superior d'educació primària i tots els nivells d'ESO.

- **Article:** [Consells per educar en la privacitat en línia](#)

Descripció: Article del CCCB Lab que dona eines per a l'acompanyament dels nadius digitals en l'ús dels dispositius i, sobretot, de les xarxes.

Aplicació: Documentació per al professorat.

Nivell educatiu: Cicle superior d'educació primària i tots els nivells d'ESO.

- **Web:** [Internet segura](#)

Descripció: Web de la Generalitat de Catalunya que facilita recursos i recomanacions per la seguretat a la xarxa. A més compten amb un [canal a Youtube](#) amb vídeos relacionats amb el tema.

Aplicació: Documentació pel professorat.

Nivell educatiu: Cicle superior d'educació primària i tots els nivells d'ESO.

- **Web:** [Seguretat a la xarxa](#)

Descripció: Web de la Generalitat de Catalunya que facilita recursos i recomanacions per la seguretat a la xarxa.

Aplicació: Documentació pel professorat.

Nivell educatiu: Cicle superior d'educació primària i tots els nivells d'ESO.

ACTIVITATS RELACIONADES

- La meva finestra al món
Bones pràctiques
- El mòbil, jo i els altres
Bones pràctiques
- Periodisme ciutadà
Informació
- Jo sóc entreteniment
Entreteniment
- Saben el que volem?
Publicitat
- Això també és publicitat
Bones pràctiques
- Anunciem valors
Projecte d'aula
- Identitat digital
Itinerari transversal
- 'Preproducció', 'Producció' i 'Postproducció'
Mòduls instrumentals

edu
CAC

The image features the text 'edu' and 'CAC' in a bold, black, sans-serif font. The word 'edu' is positioned above 'CAC'. Two orange L-shaped brackets are placed around the text: one to the left of 'edu' and one to the right of 'CAC'. The brackets are composed of a vertical line and a horizontal line meeting at a right angle.